NĂM THỨ MƯỜI BA — SỐ THỨ 2596 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ SÁU 13 NOVEMBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Hanoi: Mỗi kỳ báo mua tại các cửa hàng có lĩnh bán báo	Người đem đến nhà	Gửi số giấy thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đại-Pháp và các thuộc địa Pháp	Ngoại quốc
Một năm. Các làng và Các công-sở	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
	•	8.00	8.00	8.00	9.00	•
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-DUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUÂN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
4e page: *Une seule insertion*. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N° 4314

Cái mê-mộng làm quan của người mình

Cái mê-mộng ham quan, thích quan, quí quan, chuộng quan của người mình, đến bây giờ xét ra thật vẫn chưa bớt được mấy chút. Tuy rằng ở xã-hội mình có cái phong trào duy tân đã mấy chục năm nay mà sự tiến bộ xem ra vẫn là chậm trễ, xét ra cái nguyên nhân dễ cũng có một phần do ở cái tư-tưởng ấy mà gây nên cái kết-quả xấu kia.

Ừ, bảo rằng ở nước ta xưa kia vì bế quan tỏa cảng, người trong nước kiến văn chật hẹp, và trong nước lại chỉ có một nghề làm quan là sung sướng, là sang trọng, còn ngoài ra thì đều là nghề mạt nghề hèn, người có chút thông minh tài trí hơn người, không ai thèm lưu tâm đến, vì thế mà người trong nước tư-tưởng mới đến nỗi hẹp hòi, chỉ mộng tưởng có một việc làm quan, có con giai cho đi học cũng mong được người làm quan; còn ngoài ra thì đều không quí gì hơn nữa, những nhà phong phú, tuy có ruộng cả ao liền, tiền nghìn bạc vạn, mà không có chân khoa mục, có chút phẩm hàm, thì cũng chỉ là người bạch đinh, là nhà trọc phú, ở trong làng cũng không được ăn trên ngồi trốc, đối với xã hội cũng không ai quí trọng tôn sùng. Chớ bây giờ vận hội đã mở mang, kiến văn đã rộng rãi, người mình tai cũng đã được nghe, mắt cũng đã được thấy, các nước gây nên được nền nước thịnh dân giàu, là cốt nhờ về khoa-học phát minh, thực-nghiệp chấn hưng: vì cớ gì mà khoa-học phát minh, thực nghiệp chấn hưng lại cốt vì trong nước nghề nào cũng thế, không có thiên trọng nghề nào, miễn là có trí thông-minh, có công nghiên cứu, có tài linh lợi hoạt bát, phát minh được những việc tân kỳ, gây dựng được công cuộc lớn lao, mở thêm được trí thức cho nhân quần, thu thêm được lợi quyền cho tổ quốc, một ông chủ đồn điền, một ông chủ thương điếm, một ông chủ công xưởng, hay là một nhà luật khoa, một nhà y khoa, một nhà hội-họa, một nhà hàng không, vân vân, hễ làm được việc xuất sắc phi thường, thì ở trong xã-hội cũng chiếm được cái địa-vị rất cao, đối với quốc nhân cũng hưởng được cái danh-giá rất quí, người trong nước ai cũng hoan nghênh sùng bái, chẳng khác gì những nhà chính-trị trứ danh. Lại ngay như trong nước mình, từ ngày khoa cử cũ đã bỏ, phép học đã đổi mới, trường Cao-đẳng Đông-pháp lập ra, các trường đều có chuyên môn, kén những người thiếu-niên trong nước, tùy tư-chất mà đào tạo cho thành tài; khi tốt nghiệp ở trường ra, thì tùy tài mà bổ dụng, nhưng phẩm trật cũng ngang nhau, lương bổng cũng ngang nhau, chẳng có thiên trọng thiên khinh bên nào cả. Thế mà cái mê-mộng làm quan của người mình, vẫn hãy còn phần nhiều chưa được thật tỉnh, hình như cho ở trên đời chỉ có một nghề ấy là hiển vinh, mà vẫn còn xô đẩy nhau vào con đường ấy.

Ôi, ở cái buổi sáu giống chen vai, năm châu liền đất này, cách sinh tồn càng gian nan, thì sự đua tranh càng kịch-liệt, công chiến với công, nông chiến với nông, thương chiến với thương, cho đến trăm nghề nghìn nghiệp cái gì cũng phải ganh khéo thi khôn, mà hơn được kém thua, là cái công lệ ở trường thiên diễn.

Nước Nam ở thế-kỷ hai mươi này, không phải còn là nước Nam từ năm, sáu mươi năm về trước, chỉ loanh quanh ở trong nước với nhau, như ngồi dưới giếng trông giời, chẳng còn biết ở đời có cái gì là chân vinh chân quí nữa. Nếu cái mê-mộng làm quan bỏ vẫn chưa hết, thì bọn thiếu-niên ta bây giờ, bị cái tập tục của xã-hội bó buộc, rồi tư tưởng cũng thành ra hẹp hòi, tuy có trí thông minh, có tài hoạt bát, đủ rèn tập mỗi người một nghề cho tinh, tuy chưa dám mong đến bậc đại thành tựu như nhân tài ở các nước, nhưng cũng đủ làm người dẫn đường chỉ lối cho quốc dân, lại đều nối bách kế thiên phương, đường ngang lối tắt, xô đẩy nhau vào đường làm quan, để cầu cho được ngôi cao chức trọng, bổng hậu lộc nhiều, vinh thân phì gia, phong thê ấm tử, trước là thỏa cái chí ấm no, sau là mua cái vinh diệu ở trong xã-hội. Cái tư tưởng hèn thấp ấy sợ lại lây sang đến bạn thiếu-niên sau này mãi, thì tuy học-thuật hủ-lậu cũ đã bỏ, học thuật mới của Thái-tây đã truyền sang, mà thực nghiệp ở nước nhà cũng chưa mong được chấn hưng, kỹ nghệ ở nước nhà cũng chưa mong được tinh tiến được. Đáng lo thay!

H. T. B.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

VĂN UYỂN

Chơi

« Hát nói »

Bách niên thân-thế tu-hành lạc,
Đầu đất tiền cũng chuốc lấy mà vui.
Đã sinh ra cái kiếp làm người,
Còn nhát nhát chẳng ăn chơi thời cũng vịch.
Gớm trẻ tạo trên người ra phết!
Khéo bày trò bắt chẹt nhau chơi!
Chơi thì chơi vẫn hẹn đời;
Tài danh ấy dễ mấy ai trong vũ-trụ.
Sáo trời đất kim rồi lại cổ,
Trí trượng-phu hồ dễ đổi thay!
Tung-hoành hẳn mới năm nay.

Đi thi

(Hát nói)

Đứng trong trời đất,
Trót kềnh-càng lên mặt văn-nhân.
Nợ bút nghiên không nhẽ lần-khân;
Ừ trả quách kẻo khách trần eo-óc mãi
Tang bồng hồ-thỉ nam-nhi trái,
Hội long-vân ngư thủy duyên hài.
Vén mây mở rộng đường trời,
Liếc gươm trí kẻo người đời chưa biết sức!
Dựng xích-xý phen này ra sức,
Xóa bôi đen từ trước đến nay!
Có công mài sắt có ngày!....

Nguyễn-hữu-Khoái.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 11 Novembre 1925

Cái chương-trình tài-chánh của tòa nội-các

Hội-đồng tài-chính không ưng việc bàn đặt khoản thuế thân là 20 quan, nhưng ưng cái lệ quyên trợ bất thường về động sản và bất động sản. Hội-đồng bỏ 15 vé phản kháng cái khoản của đảng xã-hội bàn đặt lệ cưỡng-thải. Có 15 vé ưng và nhiều người không bỏ vé.

Các báo nói xem buổi hội-đồng ngày hôm qua thì rõ nhiều ông nghị-viên và các đảng có ý muốn cùng một cái chính sách chuyên-môn và đồng-tâm.

Báo *Ere nouvelle* nói MM. Painlevé và Herriot bàn bạc, cái ý-kiến đã gần hợp nhau và nay mai hai bên sắp hòa hợp, báo ấy nói cứ như cái tình trạng ngày nay, thì tòa nội-các ngày nay tất phải là một tòa nội-các chủ tâm nhất về tiền franc mới được.

Báo *Echo de Paris* nói về việc bàn lập một tòa nội-các quốc-dân xem chừng đã tấn-bộ.

Báo *Journal* nói việc hội-đồng phản kháng lời bàn của đảng xã hội, và ưng thuận việc trợ quyên thực là một sự thắng lợi cho tòa nội-các.

Buổi chiều tòa nội-các sẽ hội-nghị. Quan tổng-trưởng bộ tài-chính tuyên bố rằng số tiền mua quốc-phòng trái-khoản mới tăng hơn số tiền hoàn trái-khoản cũ.

Sau cùng có tin rằng hội-đồng tài-chính ở thứ dân nghị-viện phản kháng khoản của đảng xã-hội bàn đặt lệ cưỡng-thải 15 phần trăm về tiền tư-bản, thay cho việc trợ-quyên 15 phần trăm về tiền lợi tức. Sau buổi hội-đồng ấy, các ông nghị-viên về đảng xã-hội có chân trong hội-đồng có nói các ông không có thể bỏ cái tôn-chỉ trong chương-trình tài-chính của đảng mình. Các ông lại nói cái tôn-chỉ gây dựng nên tả-đảng liên-hiệp đoàn ngày nay không có nữa, vậy nay phải bỏ cái hi-vọng theo đuổi cái chính-sách đã-hủ. Trong khi nghị-viện bàn bạc, các ông sẽ bênh vực cái chương-trình của đảng xã-hội.

Việc mưu hại M. Mussolini

Vì việc mưu hại Mussolini, đại-tướng Garibaldi và ông nghị-viên về đảng xã hội tên là Capocchi đã bị bắt.

Nước Ba-lan mộ thải

Nghị-viện cho phép chánh-phủ mộ thải ở ngoại-quốc là 600 triệu zlotys.

Nước Ý với nước Lạc

Các báo được tin ở Belgrade nói rằng sau khi đảng Fascistes công-kích người Slovènes ở Trieste, thì tại Zagreb, và tại Spalato có xảy ra cái phong trào bài Ý rất là kịch-liệt.

Lại có tin rằng chánh phủ Ý yêu-cầu bồi-thường về việc bêu tinh bài Ý tại các bộ lãnh sự Ý ở Spalato, Sebenico, và Zagreb.

Chiến sự ở Trung-hoa

Quân Phụng-thiên do Trương-tôn-Xương là đốc quân Sơn-đông, và là phó tướng của Trương-tác-Lâm chỉ-huy đã rút ra khỏi Hồ-chân-phủ. Sư-đoàn thứ năm ở Sơn đông đã qua bến sông vào đạo quân Nga, làm cho binh đội khủng-hoảng, nên quân Phụng-thiên phải lui.

Quân Xích vệ vẫn đánh các nơi ở Sơn-đông, và ở miền gần đấy.

Hai chiếc tuần dương hạm ở Bắc-kinh, đánh hạm đội xích-vệ, do Semionoff chỉ huy, tại cửa sông Châu-giang. Đánh đắm hai cái sà-lúp, và hơn chết 15 người lính thủy.

Quốc dân-đảng, và tướng Changhai-shek, chưởng binh quân Xích vệ, có điều bất bình với nhau, thì tướng Changhai-shek từ chức chưởng-binh của quốc-dân đảng. Xem chừng chánh-phủ không thể cho từ chức được.

Hội-đồng quan thuế ở Bắc-kinh

Có tin rằng Nhật-bản nhất định xin đặt một khoản thuế-phụ cao hơn cái số 2,5%, và các quan chức Nhật muốn xin triển hoãn trái khoản cho Trung-hoa trong một hạn ba năm. Về thuế phụ ấy trừ các khoản phí tổn mỗi năm còn thu được 6 triệu khiến cho Trung-hoa có thể mộ một trái khoản 800 triệu. Chánh phủ Nhật chắc là sau này, liệt cường và Trung-hoa sẽ hợp ý về các khoản ấy.

Việc nước Nhật bản

Nam-tước Hayashi đã đi London, để tùy tòng hoàng-tử Chichibu.

M. Kuroki, lĩnh sự Nhật ở Port-Said đến ngày thứ năm này sẽ đi tàu bể đến Abyssinie trao đổi các giấy ưng chuẩn giao ước của hai nước ký với nhau. *(Indopacifi)*

Đảng cộng-sản ở Pháp

Năm người cộng-sản can việc xui giục binh-lính bất tuân thượng-lệnh bị án phạt từ 4 đến 8 tháng tội giam, và 1.000 quan tiền phạt.

Chiến-sự ở Maroc

Ở các nơi Anh Pháp có tin rằng đại úy Anh Gariner đã tàu đến Tanger, cốt đến thăm hải cảng về việc buôn bán. Trên tàu không có người Riffains nào cả. Các tin đồn về việc ấy đều sai cả. Ở Tanger thấy có các quan Riffains muốn xin giảng hòa.

Lại có tin rằng Abd el Krim không có chỉ thị cho nhà làm báo Hoa-kỳ tên là Sheeg điều đình việc gì với M. Steeg cả. *(Havas)*

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Từ khi quý báo mở ra mục giải đáp này, đối với sự mở mang dân trí, thật là một điều có bổ ích lắm, nay tôi xin nhờ quý báo chỉ bảo cho điều sau này: Tỉnh Th. thuộc về xứ Trung-kỳ ngày năm ngoái có phụng chỉ dụ, hễ làng nào số điền thổ hiện canh không đủ số nộp thuế trong bài-chỉ, thì cho khám đạc lại mà cứ tòng thực khai trưng, để khỏi sự không trụ và thiên trọng, vậy nên quan tòa tỉnh chúng tôi sức cho tất cả các dân làng trong hạt, đều phải nhất phiên trích đạc mà tòng thực khai trưng, chứ không có ý gia tăng gì. Nguyên làng H. Tr. tôi xưa nay số bài-chỉ thụ trưng tất cả điền thổ là 420 mẫu. Số bạc nộp thuế là 417 đồng. Ngày năm ngoái trích đạc lại, số ruộng thực trưng hiện canh, chỉ được 320 mẫu, khi đó bàn hương-hội có làm giấy kê khai các hạng, số ruộng 320 mẫu, cũng phải chịu đủ số bạc 417 đồng, thế là đã phải tương hạng lên rồi đó, vì rằng quan phủ mẫu có dặn các lý-trưởng dẫu số ruộng thiếu nhưng cũng phải tương hạng lên cho đủ số bạc, không biết vì cớ gì khi tên lý-trưởng đi nộp sổ khai điền thổ tại phủ, lại thay tờ khai mà tự tiện tương hạng thêm lên, như là trước khai 100 mẫu nhất đẳng, thì sau đem lên 135 mẫu nhất-đẳng, trước khai 150 mẫu tam-đẳng, thì sau đem lên nhị đẳng, vân vân. Vì thế, số bạc thuế điền thổ làng tôi năm nay phải chịu đến 508 đồng thế thì gia tăng mất 91 đồng. Trong tờ khai đó chỉ có một mình tên lý-trưởng áp triện mà thôi, mà lý trưởng cũng không bàn nói với dân làng biết đầu đuôi chi cả, đến nay dân làng tôi mới thấy sổ thuế như thế, lấy làm phàn nàn và căm tức tên lý-trưởng quá dân làng những muốn làm đơn kiện lý trưởng và kêu quan tòa quan tỉnh xét lại cho, và chăng sổ khai điền thổ, các phủ huyện đã bẩm đệ từ ngày tháng 11 năm ngoái, thì nay ở tòa đã lập thành rồi, việc đó lại là sự ích quốc, cũng khó thể mà chống án được nhưng im đi thì thiệt hại cho dân làng về lâu dài, và căm tức những kẻ vô lương làm bậy. Vậy xin quý báo làm ơn chỉ bảo những điều thuộc về bộ luật mà dân chúng tôi có thể kháng kêu nại cho khỏi sự thiệt hại đó không? và có thể bắt đến tên lý-trưởng ấy về cái tội tự tiện tương hạng gia thuế cho làng không? nhờ quý báo sẵn lòng làm ơn chỉ bảo ngay cho, đa tạ.

LỜI ĐÁP. — Theo như chỉ-dụ quan Giám-quốc ngày 30 décembre 1912 về lệ tài-chính ở thuộc-địa thì việc ông hỏi đó phải theo như sau này:

Các đơn xin bãi thuế hay giảm thuế, hạn trong ba tháng, kể từ khi có bài chỉ, phải nộp tại quan Thủ-hiến bản xứ (quan Thống-đốc, Thống sứ hay Khâm sứ); nếu là bài chỉ riêng từng người thì do người nộp thuế phải nộp đơn lấy; nếu là bài chỉ của cả làng, thì do quan cai-trị đầu hạt (quan Công sứ) nộp cho. Các đơn ấy sẽ đem trình tại Tòa án cai trị quyết định, trừ ra có chống án về tòa Quốc nghị (Conseil d'Etat) bên Pháp thì không kể.

Vậy nay làng ông phải làm đơn trình quan Công sứ, kể rõ tình đầu như đã nói trên kia. Việc làng ông thì chỉ có quan Công-sứ mới có quyền chuyển đơn lên quan Khâm sứ Trung-kỳ thôi, rồi quan Khâm sứ sẽ đem trình tại Tòa án cai-trị sau. Về vụ thuế này thì đã quá hạn rồi không thể kêu được nữa, vậy phải làm đơn trình ngay quan Công-sứ tỉnh ông từ bây giờ, để bài-chỉ vụ thuế sau sẽ được sửa đổi lại.

Ph.-h.-L.

Một bộ Hán-Việt từ-điển

mới in xong một cuốn đầu

Làm sách khó mà chép sách cũng khó, rồi đến dịch sách lại càng khó nữa, hiện nay viện Cổ học tại Huế mới xuất-bản được hai quyển nhất nhì của một bộ Hán-Việt từ-điển. Sách ấy gồm cả ba điều khó khăn là làm sách, chép sách và dịch sách.

Sách này chẳng phải năm bảy tháng một năm mà xong, lại chẳng phải năm bảy người trước-thuật mà xong được, tuy vậy vạn sự khởi đầu nan mà nay viện Cổ-học đã xuất-bản được hai quyển. Thật là một bộ sách rất có ích cho quốc-dân và có công với sự bảo-tồn quốc-túy quốc-hồn vậy.

Hai quyển ấy lần thứ nhất in ra 500 phần, số ấy trích ra 200 gửi nhờ tòa Khâm sứ gửi cho các quan-lại, các tòa sở Bảo-hộ và các báo-quán, còn 300 phần thì gửi cho các bộ, nha, tỉnh, đạo cùng các ông hưu-quan và cử, tú ở Trung-kỳ.

Sách ấy bắt đầu làm từ chữ một nét, hiện nay mới rồi được một chữ nhất là một mà chữ ấy đã được gần 300 câu từ-điển in thành một tập, mỗi tờ lưu không một bên đặng gửi đi, những người nhận được nếu có ý-kiến gì hoặc từ-điển gì muốn thêm muốn bớt muốn thay đổi thế nào thì cứ viết ở trong trang để không đó rồi sẽ gửi về cho viện Cổ-học. Mỗi năm hai kỳ sẽ có hội-đồng xét lại rồi đến khi làm xong toàn bộ, lại có một kỳ đại-hội-đồng xét lại rồi mới cho đem ra ấn-hành. (Các khoản kể rõ sự làm bộ sách ấy sẽ có nói ở trong một tờ trình của viện Cổ-học sẽ đăng sau bài này.)

Công việc nhất sơ tưởng còn có điều chưa được hoàn-toàn, chắc là đến kỳ thứ ba quyển thứ ba trở đi sẽ còn chỉnh đốn hơn nữa và ước ao rằng ngài nào đã đọc đến sách ấy là một pho sách rất có ích cho đồng-bào thì nên chuyên tâm chú ý mà sẵn lòng chỉ giáo và điền bổ những điều còn khuyết điểm thì sẽ có kết-quả viên-mãn vậy.

Sau này xin đăng tờ trình của viện Cổ-học về việc làm bộ Hán-Việt từ-điển đã trình với bộ Học và đã do bộ Học chuyển trình viện Cơ-mật, quan trả kinh Khâm-sứ đại-thần Pasquier và hội-đồng viện Cơ-mật ngày 9 tháng 5 năm Khải-định thứ 10 duyệt y. Ngày mồng 2 tháng 6 năm Khải-định thứ 10 bộ Học dâng phiến. Khâm-phụng Hoàng thượng châu phê: Trước tuân hành (cho tuân làm) khâm tai.

Tờ trình ấy như sau này:

Viện tôi xét rằng: Lối học chữ Hán truyền đến nước ta đã hơn nghìn năm, trên từ điển lễ của triều-đình, dưới đến khế-ước của dân gian, bây giờ phần nhiều hãy còn dùng chữ Hán. Huống chi ngày nay cuộc đời giao thông, học mới lan khắp, tuy đã có chữ quốc-ngữ, để làm chữ phổ-thông, nhưng mà những sách biên dịch hay là trước-thuật bằng quốc-ngữ, cần phải mượn chữ Hán để làm cái tài liệu giúp thêm cho tiếng ta.

Nói tóm lại, không chữ Hán thì không có thể tra xét được việc cũ; không chữ Hán thì không có thể rộng thêm được tiếng nói của nước nhà. Như thế thì cái chức-trách chữ Hán đối với xã-hội nước Nam hãy còn nhiều mà cái vấn-đề nghiên-cứu chữ Hán lại là cái vấn-đề rất cần cho học-giới nước mình vậy.

Ngày nay trong nước ta về phần dạy chữ Hán đã không có trường chuyên-môn, mà chữ quốc-ngữ sắp thành một lối chữ phổ-thông, vậy muốn tiện lợi cho sự nghiên-cứu chữ Hán, tưởng không có cách gì hơn nữa là biên chép một bộ Hán-Việt từ-điển để cho kẻ học-trò thanh-niên có thể tra chữ quốc-ngữ mà hiểu được nghĩa và tiếng chữ Hán cho khỏi sai lầm.

Gần đây viện tôi có trình quan bộ-trưởng đại-thần xin bắt đầu làm bộ Hán-Việt từ-điển, quan Bộ-trưởng cũng đồng ý. Dạy viện tôi nghĩ rằng công việc làm từ điển là một cái vấn-đề rất khó khăn về đường văn học, tưởng không thể hạn trong một đôi năm, năm bảy tháng mà có kết-quả được.

Nay viện tôi xin dự nghĩ công việc làm và mấy khoản phàm lệ trong bộ từ-điển ấy cũng là chiếu theo lệ ấy mà thảo ra kiểu mẫu một bộ chữ để trình qui-bộ xét duyệt mẫu chính cho. Sau hết viện tôi xin qui-bộ xét phúc để được biết mà làm.

Các khoản phụ trình kê ra sau này:

Khoản thứ nhất. — Xin phải hai viên Biên-tu hai người, đảng tả trong viện, chuyên thuộc về phòng biên chép từ-điển.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Khoản thứ hai: — Xin chỉ một bài tả đồng chia ra nhiều ngăn, để tùy theo tự bộ và tự hoạch mà sắp đặt các chữ. Cái tủ ấy thay làm bản thảo cho bộ từ điển sắp làm ra.

Khoản thứ ba. — Khởi thảo thì bắt đầu làm trước từ chữ một hoạch, cách thức thảo thì trước hết xin tuân chiếu theo những chữ trong bộ. Tự học giải nghĩa phụng ngụ chế về niên hiệu Tự đức và tham chiếu các bộ từ-điển các bộ từ-nguyên của người Tàu làm ra mà tra dịch; sau nữa phải riêng từng người chuyên đọc từng bộ sách, để tìm những tên đất, tên người và những chữ cần dùng mà biên vào.

Khi đương thảo một bộ chữ này mà đọc trong các sách có thấy những chữ thuộc về bộ chữ khác, thì biên riêng những chữ ấy ra một miếng giấy con, rồi đếm nét chữ là mấy hoạch, phân biệt để vào các ngăn đó, có số hiệu trên tủ. Cốt nhất là bộ sách nào đã đọc một lần rồi, về sau chỉ tìm những chữ đã đọng trong các ngăn tủ thì đủ, không cần phải phái người đọc lần nữa.

Khoản thứ tư. — Sự biên chép từ-điển cần phải đủ những chữ cần dùng cho xã-hội, vì vậy ngoài những sự tra xét các sách về chính trị, pháp-luật, văn-học, điển-lệ, lịch-sử và truyện-ký, lại trong nên chọn cả sách chuyên môn tra xét những sách phong thủy, pháp-luật, y-học vân vân.

Khoản thứ năm. — Khảo được một bộ chữ nào thì giao người đăng-tả viết thêm đóng thành tập, trình lên bộ Học phê-chánh, rồi sẽ giao trả lại cho viện tôi.

Khoản thứ sáu. — Những chữ bộ Học đã duyệt chánh rồi, thì xin do viện tôi lục lục giao in, đóng thành từng tiểu sách, bản in ấy tức là bản thảo về từng chữ trong bộ Hán-Việt từ-điển.

In song gửi khắp các bộ, tha, tỉnh, đạo và các trường học, trường Bảo-hộ Hanoi, các báo quán mỗi nơi mỗi bản để hỏi đồng ý. Hễ quan viên nào có ý kiến khác mà dị nghị chữ nào, thì xin hạn trong vòng năm sau thì gửi, phúc về bộ Học hoặc phúc ngay viện tôi để bàn luận đính chính lại.

Khoản thứ bảy. — Chữ nào bịn, tôi ngoài dị nghị gửi lại xin đính chính, mà viện tôi không phục theo sự dị-nghị ấy, thì xin do viện tôi kê biên những chữ ấy ra, rồi trình do bộ Học lập bội-đồng đính chính.

Khoản thứ tám. — Mỗi năm hai kỳ viện tôi sẽ kê những chữ nghi và chữ e dị-nghị e trình xin bộ Học lập hội-đồng đính chính. Sự tổ chức hội-đồng và kỳ hội, thì xin do bộ Học xét làm, nhưng xin lấy viện tôi làm nơi hội sở, và quan Toàn-tu viện tôi sung làm Hội-viên. Khi nào có cần thì những viện Biên-tu đương khởi thảo từ-điển và các quan viên ngoại nghị cũng được dự hội để thuyết-minh, duy số người quyết định lẽ khả phủ thì viện Biên-tu và các viện ngoại nghị không được kể vào.

Khoản thứ chín. — Những chữ kỳ hạn sau thang sau khi gửi bản thảo ra các nơi, (trong bản tập có in ngày gửi và dẫn ngày nào rồi đâu) mà không có ai khang nghị, hay là những chữ bị khang nghị mà được hội-đồng đính-chính rồi, thì chữ ấy có thể cho là tạm thời nhứt định. Chờ đến khi thảo được một quyển (bộ từ-điển chia làm nhiều quyển). Viện tôi sẽ trình xin bộ Học lập đại hội-đồng đính-chính lại. Khi đã đính-chính lần thứ nhì rồi, sẽ viết tinh ra trình do bộ Học làm phiếu dâng ngự lãm, cho chỉ-chuẩn sẽ ấn-hành.

Khoản thứ mười. — Viện tôi nghĩ rằng: những danh từ mới càng ngày càng xuất hiện, bộ từ-điển tường nên nghiên cứu những danh từ mới đã dịch Âu-văn ra bằng chữ Hán, như những danh từ thuộc về khoa-học, triết-học và pháp-chánh học v. v. mà dưới những danh từ ấy lại thường nên chú thêm chữ tây để tiện đối cứu.

Vì những sự trần-thiết này viện tôi xin chọn bổ cho một người kiêm thông cả chữ Hán và chữ Pháp (chữ Hán thời có nhân khoa mục, chữ Pháp thời có học đận trường Cao-đẳng, sung làm chức Biên-tu viện tôi để giúp làm những công việc biên chép từ điển.

Khoản thứ mười một. — Công việc làm từ-điển rất nặng nề, không phải ít người làm nổi, vậy viện tôi xin do bộ học chuyển tư bộ Lại chọn thêm ba viên quan có nhân khoa-mục mà chưa có thật-chức, do viện tôi tạm phái để giúp làm công việc ấy.

Khoản thứ mười hai. — Viện tôi xin mỗi năm thuộc về món tiền tự-chi của viện tôi, trù thêm tiền gấy bút 200 p. 00, tiền mua báo 50 p. 00 để cho đủ dùng.

Khoản thứ mười ba. — Khi bắt đầu khởi sự ra làm từ-điển, Viện tôi xin trù sẵn cho 200 p 00 để nhận về mà mua những vở có thiết dụng về sự biên-chép từ điển từ nguyên và các sách Hán-nghĩa chữ Hán, mà người Tàu hoặc người Tây đã xuất bản ra. Khoản tiền ấy chỉ xin lần hạn đầu, sau gặp khi có cần mới trình xin.

Khoản thứ mười bốn. — Vì sự cần dùng về sự in bản thảo từng chữ và phát-hành bản thảo ấy như đã nói ở khoản thứ sáu trên kia vậy viện tôi trù rằng nếu xét ra có những cách viện tôi trình xin, tại viện tôi có thể trong một tháng xuất bản được mười mấy tờ giấy in (mỗi tờ hai trang) về bản thảo các chữ trong bộ từ-điển ấy. Mà in ra phải phát cho khắp các công sở, trường cần phải in trước phí tổn độ 100 p. 00 cộng lại thì trong một năm tốn đến 1000 p. 00 mới đủ chi dụng.

Viện tôi xin quí bộ liệu cách mà thương trừ cái món tiền mỗi năm 1000 p. 00 ấy cho đến khi làm xong từ-điển ấy thì thôi, để có thể tiếp tục mà chi phí về công việc làm.

Khoản thứ mười lăm — Những khoản dự nghĩ trên này, nếu khi có cần hoặc nên canh-cải hay là nên bổ ngữ khoản nào. Viện tôi sẽ xin tuỳ trình với quí-bộ để nghị.

Cẩn học viện toàn-tu
Nguyễn-bá-Trác

Tại hiệu BÁO CHẾ MONTÉS có bán:

CHLORATE DE POTASSE dùng làm phảo.

LALUN de CHROME dùng để thuộc da

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đục thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hạng bánh và kẹo.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 26 độ
15 giờ 28 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	10 $ 00
— nhì,	9 35
— ba,	8 20
Thóc hạng nhất,	5 40
Bắp ngô	5 30

Giá bạc Kể từ ngày 12 Novembre 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 $ f. 15.

Thị giá quốc trái. — Ngày 10 Novembre 1925: 46 25. — 52,15 — 42 55. — 41,90. — 68 95

Tờ hiệp-ước của hai nước Pháp Việt — Tờ hiệp ước của hai chính-phủ Pháp-Việt mới ký, bản báo sẽ dịch đăng ở tuần đầu số đó rồi ngày mai.

Ngày hội Đinh-chiến tại Hanoi. — Hội Đình-chiến ở Hanoi, tay có giám hồi mấy trò vật đi như là hát chèo, leo cột mỡ, thi đèn, rước sư tử, nhưng xem ra hội chẳng kém vui đi chút nào. Người đi xem từ sáng sớm đến tối mịt vẫn đông nghịn nghịt. Tối mồng 10 rước đèn đặc biệt qua những đường phố mà trong báo đã nói trước. Sáng hôm sau hồi 8 giờ đêm bắn tại đường Paginier, người An-nam chen chân nhau mà xem đến nỗi các công cảnh-sát, nhất là các ông cảnh-sát An-nam lấy roi vọt đem đét vào trong đồng người như vụt một đàn bò vậy. Giới công cũng đánh! (có lẽ là chỉ riêng giới An-nam mà thôi) đó là lời mấy ông cảnh-sát Annam vừa vụt vừa la mà những người đi xem bội nghe được trở về thuật lại.

Đúng 8 giờ thì quan quyền Toàn-quyền Monguillot cùng với quan Tổng-sứ Addianer tới rạp, có một đội kỵ mã cầm cờ đỏ đi giản một. Rồi quan Tổng sứ đi suốt đạo quân duyệt hết các cơ các đội đứng sắp hàng như bản bộ đã nói trước. Trong khi diễn-binh có ba chiếc tàu bay ở Bạch-mai cũng lên dự cuộc, bay vun-vụ ở trên các hàng quân.

Quan thống sứ Andianar có gắn Bắc-đẩu bội-tinh và Quân-công bội-tinh cho mấy vị quan võ. Binh-sĩ An-nam thì có những người sau này được gắn Quân-công bội-tinh (médaille militaire)

MM. Ng-trọng-Niết, thành quản lợ Tonkinois; Trần Cẩn, đội nhà lợ nước

Gần 9 giờ thì xong, các hàng quân lính ở đâu lại kéo về đó.

Hồi 11 giờ tại nhà hội-đồng tòa Đốc-lý làm lễ khánh danh những người ở thành-phố bị tử trận trong hồi đại-chiến mà đã có ghi tên ở mấy tấm bia đá để trong nhà Hội-đồng. Quan Đốc-lý và ông hội-trưởng các nhà chiến-binh có đọc diễn văn. Các quí-quan đến dự đông lắm, nhất là những nhà có người tử-trận trong kỳ đại-chiến.

Buổi chiều hồi 3 giờ tại khu đất của trại binh có mở hội thể thao, toàn các binh lính dự cả. Người đến xem đông không biết cơ man nào. Nhưng hội vui nhất mà xưa nay ở Hanoi chưa bao giờ có là hội thi xe hoa ở phố Tràng-tiền. Chín giờ rưỡi mới bắt đầu mà từ 8 giờ tối người đã đứng chật cả đường phố và hai bên hè. Các 9 giờ các đèn điện bắt đầu thấp thì người đến xem lại càng đông lắm. Từ cửa hiệu Go-đa đến nhà hát Tây, hai bên đường và ở giữa phố thắp kể hàng mấy vạn bóng đèn xanh đỏ rực một phố sáng hơn là lúc nắng mùa hạ vậy.

Hồi quá 11 giờ thì xong thì đến lượt ô-tô không dự cuộc thi xe hoa, vào ném hoa, coi rất ngoạn mục. An-nam cũng có vài người ném hoa thì rất đẹp đáo công chúng đi ngợi lắm.

Đến rửa đêm, mấy hàng cà-phê lên có mở cuộc nhảy đầm, bấy giờ người An-nam mới lũ-lượt kéo nhau về đi ngủ.

Cần dùng thầy giáo có bằng Brevet supérieur để dạy tư.
Hỏi tại M. le Directeur nhà máy cánh-kiến ở La phù (Hưng-hóa).

KIỆP TRẦN AI
Ai-tình tiểu thuyết
Sách dày 98 trang có tranh vẽ
Giá 0 $ 18

Bội-tinh vàng tại cuộc Đấu-xảo Strasbourg. — Ta được tin mừng rằng M. Pierre Domart kỹ nghiệp cho M. Montès chủ hiệu thuốc rinh Bachuông vừa được thưởng bội tinh vàng tại cuộc Đấu-xảo thuộc-địa Strasbourg. Nguyễn M. Domart có đem đấu nhiều vị thuốc Bắc và thuốc Nam tại kỳ đấu xảo ấy. Vậy xin có lời mừng ông đã được ân thưởng.

Đường Vinh đi Thakhek. — Đường Vinh đi Thakhek (bên Lào) đã mở cho công chúng đi lại kể từ ngày 10 novembre vừa rồi. Ở trên các cầu bắc tạm thì ô tô phải đi thong thả.

Muốn tránh khỏi những sự rủi ro thì trong khi lên dốc Phoo-Hac ở chỗ giáp quãng Nhakay và Ngo-nammarath (từ km 80 đến 75) thì các xe ô tô bắt cứ ở phía nào lại, nếu thấy ở trước cửa nhà điện-báo có bắn đề chữ Route fermée (đường không đi được) tai phải dừng lại chỗ gare hoặc ở đỉnh dốc ở chân Phoo-Hac.

Ngược quan lại. — M. Nguyễn-hữu Phác tri huyện hạng ba tại Yên-sơn (Tuyên-quang) được phép nghỉ 30 ngày.

M. Ng-á-Liên bậu bổ Tuyên quang nay đi quyền huyện ấy trong khi M. Ng-Bá-Phác nghỉ vắng.

Tòa án Đại-hình. — Theo lệnh quan chánh án thứ nhất là M. Henri Morizet lại tòa Thương-thẩm Hà-nội, thì phiên án Đại-hình kỳ tam cá nguyệt thứ tư năm nay, sẽ bắt đầu vào ngày thứ hai 14 décembre, hồi 8 giờ sáng, do quan cố-vấn Abor chủ tọa và hai quan cố-vấn Paul và Dayré dự thẩm.

TRUNG-HIẾU THÂN-TIÊN
Dịch tiểu-thuyết Tàu, toàn bộ 7 quyển đã đóng góp làm một, dày 248 trang
giá 0 $ 60 tiền gửi 0 $ 20
bán ở các hàng sách và nhà
Soạn-giả 98 hàng Bông, Hanoi

Đá bóng thi. — Chiều hôm mùng 10 đúng như lời trong báo đã đăng, ở bãi *Eclair* có cuộc đá bóng thi do hội Edep đã với hội Etoile Hanoienne đề tranh giải đinh-chiến.

Đúng 5 giờ ở bãi cỏ đã đen ngòm những người, vòng trong vòng ngoài, và đúng 2 giờ rưỡi thì bắt đầu vào tranh đấu rất kịch liệt. Kết quả hội Etoile Hanoienne được một vàn, hội Edep không tài nào gỡ được.

P. V. L. lai-cảo

Phải để phòng những quân đi bỏ bùa mê. — Đêm 30 rạng 31 octobre vừa rồi, có một chàng trông cũng ra dáng văn-minh lắm, vào một nhà hoa-nguyệt kia rước trọ một tối, chủ nhà tên là Ng-thị-Tiến bằng lòng ngay, chẳng mấy lúc mà đã bàn thành ra ý hiệp tâm đầu, vị kỷ với nhau một cách thân thiết lắm; bấy giờ chàng kia mới đưa một lọ thuốc mê ra rót một cốc thật đầy tỉnh nhân. Tỉnh nhân uống xong thì cứ lì ngồi là mải, chàng ta liền lẫn thảo của tỉnh nhân tất cả vào đó rồi trang giả tới 270 đồng bạc, rồi cất mất.

Mãi sớm hôm sau thị Tiến tỉnh dậy mới biết là bị bùa mê, liền đi trình sở mật-thám. Sở mật-thám ra sức truy ra thì mất vừa rồi đã bắt được đứa làm việc phi pháp ấy rồi, xét ra tên nó là Lê-v-Hội, 32 tuổi, vô gia cư, vô nghề nghiệp, trong mình hãy còn mấy lọ thuốc mê nữa. Vậy đã tống giam và đưa những lọ thuốc ấy cho sở Hóa-học phân chất.

Cái nạn ô-tô. — Tối hôm 10 novembre lúc đàng trước đèn đi đến ngã ba đường Carnot và phố nhà-thương Khách, mấy con là thắng xe nước nghe tiếng phèo đốt sợ lồng lên, đâm vào một cái xe trong có một cậu thiếu-niên người là Phương-Bin 14 tuổi bị thương cũng không nặng mấy. Hai cái hành xe cũng bị quần cả.

Sáng hôm 10, cái xe ô-tô số A. 36) do một người Trung-hoa là Paong-tyne-Yan 32 tuổi ở hàng Ngang cầm máy, đi trong phố lấy đụng phải một cái xe tay của công-ty Ng-huy-Hợi do cu-li Ng-văn-Chiêm kéo. May không việc gì đến người, chỉ hỏng xe mà thôi.

Bán một cái xe nhà, bánh cao-su bơm, con lốt lắm. Hỏi tại nhà máy nước, Hanoi

---

Tuần lễ chiếu bóng rất đặc-biệt...
Từ thứ năm 12 đến thứ bảy 14 Novembre 1925

TẠI RẠP THÉTRE-BONG

CINÉMA PALACE
Phố Tràng-thi, HANOI

DONQUICHOTTERIES
Hài-kịch chia làm năm hồi
Hết vui — Buồn cười vô bung

LE MARCHAND DE VENISE
Phim ảnh nam đoạn rất hay

CAN CAO. — Hoi Indochine Films & Cinemas đã bắt đầu từ tối thứ tư, 11 November, chiếu anh lai nha Khach-san Dong-pháp (Hôtel France-Indochinois) ở phố hàng Long Chiêuk Mandarine) chiếu từ 8 giờ rưỡi đến 11 giờ đêm. Tối nào cũng chiếu tuồng truyền-tình mới lạ mà khác. Lại toàn trò cười cả lũ thú mới các quý khách ở xa không tiện đến những các rạp của Bán-Hội, xin mời đến đây xem. Bán-Hội, xin có lời cảm tạ có cùng

---

Đăng cách bạo động mà ăn cắp. — Mme Ng-toj-Oanh 32 tuổi ở phố đội nhì tích Phú-thọ trình rằng Ng-thị-Tí 23 tuổi nhà ở phố Phúc-kiến số 63 dùng cách bạo động mà ăn cắp của mình 103 đồng. Thị Tí bị bắt đề xét hỏi xong đã được tạm thả.

Con nhà ai? — Chiều mồng 9 hồi 6 giờ 10 người ta thấy một cái xác đứa con gái chừng 3 tháng vứt ở đường bờ sông, trước cửa nhà Thương chính. Đã đem vào nhà xác.

Tin vặt. — Nguyễn-thị-Ba 24 tuổi ở thanh-lâu ở ngõ Nam-ngư số 1 và Ng-văn-Tài 53 tuổi bán chão phố ở ngõ gạch số 39 hãy nhận lại người lính Tây không rõ tên tuổi là gì đánh mình bị thương.

— M. Bernard là đội nhà thuốc bắt được một cái đồng-rô bằng kẽn ở chỗ đất tập binh đã đem nộp sở Cẩm.

— Người ta bắt được một cái thẻ năm 1923 đề tên là Vương-như-Tuất 24 tuổi quán làng Mai-lĩnh huyện Thanh-oai (Hà-đông) hiện nộp tại sở Cẩm.

— Người lính khố đỏ Ng-v-Trung số 5975 bắt được một cái xe đạp ở đường cái hiện đã nộp ại sở Cẩm.

— Cậu Phạm-như-Song học-sinh nhà ở hàng Cót số 59 bắt được một cái thẻ năm 1925-1926 đề tên là Hồ-Ai ở Quảng-bình hiện đã đem nộp sở Cẩm.

Muốn cần một người ở Opérateur-Chimiste đã quen thạo nghề, biết thử các chất riêng về chất ở mỏ kẽm.

Hỏi xin tại Société minière de Yên-linh, tỉnh Tuyên quang.

MỘT DỊP TỐT

Muốn bán một cái ô-tô Bebe Peugeot 6 HP. còn tốt lắm. Đánh giá là 500 đồng bạc. Ai muốn mua, xin hỏi tại số nhà 90 phố Boulevard Carreau.

TIẾNG GỌI ĐÀN
Là một tập văn luận-thuyết
của Dương-bá-Trạc soạn
giá 0 $ 40 tiền gửi 0 $ 11

AU CINEMA TONKINOIS
13, Phố Hàng Quạt, Hanoi

CHƯƠNG - TRÌNH
Từ ngày thứ sáu 13 Novembre đến ngày thứ năm 19 Novembre 1925

THỜI-SỰ — PATHÉ

Một phim ảnh Pháp
CE COCHON DE MORIN
Hài-kịch chia làm năm hồi
Theo như bài văn của Guy de Maupassant
do Tourjanski bày kịch
Do M. Rimsky và Deniss Legaz diễn

GRANDEUR ET DÉCADENCE
Chia làm hai hồi
Do Malec diễn

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

---

số 326

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tống giang cất đặt đâu đấy rồi, nhất định đợi truyền lệnh cho tiên-đội bộ quân cứ theo thứ tự mà tiến lên đánh lui, khác nào như mưa tạnh mây tan, cần gặp quân nào cũng cầm không được đánh.

Tiền-đội bộ-quân vâng lệnh khởi hành, từ sửa đêm hôm ấy mà mãi đến ngày hôm sau, bấy giờ mới kéo lui hết. Trong thành trông thấy quân mã của *Tống giang* cuốn cờ vác gươm, cùng nhau mở trại kéo lui, liền phi báo cho *Lương trang-thư* biết.

Lương trang thư nghe báo, vội-vàng gọi *Lộ-thành* và *Vận đạt* vào để thương-nghị. *Vận đạt* nói:

— Tôi thấy là quân cứu viện ở kinh-sư kéo thẳng vào đánh *Lương-sơn bạc*, quân giặc sợ mất sào-huyệt, vội-vàng rút về, bây giờ ta nên thừa thế đuổi đánh, tất nhiên bắt được *Tống-giang*.

Nói chưa dứt lời thì bỗng có mã-quân đem công-văn ở *Đông kinh* đến, báo việc đem quân đi đánh sào-huyệt đứng giặc, lại bẹn bề thấy đăng giặc kéo lại thì nên mau mau đem quân đuổi đánh.

Lương trung-thư tức thì truyền cho *Lộ thành* và *Vận đạt* mỗi người đem một toán quân theo hai mặt đông tây ra đuổi theo *Tống giang*. *Tống giang* đang rút quân kéo lui, trông thấy trong thành đem quân đuổi theo, vội vàng ủ chạy.

Lộ-thành và *Vận đạt* thấy vậy, đuổi thẳng một mạch đến *Phi-hổ-cốc*. Bỗng nghe phía sau lưng có tiếng súng nổ, *Lộ thành* và *Vận đạt* giật mình kinh sợ, dừng ngựa đứng lại, để thấy hai toán quân hai bên, khua cờ rối trống kéo ra. *Lộ-thành* và *Vận-đạt* còn đang luống cuống chưa biết tính sao thì bên tay tả có *Tiêu-lộ-quảng Hoa vinh*, bên tay hữu có *Bảo-tử-đầu Lâm-sung*, mỗi người đem năm trăm quân mã cùng đánh ập vào.

Lộ-thành và *Vận-đạt* biết là trúng kế, vội-vàng truyền lệnh rút quân thì trước mặt lại gặp có toán mã-quân của *Hô diên-chước*. Ba bề cùng đánh ập lại, làm cho *Lộ thành* và *Vận-đạt* phải một trận tơi bời.

Trung-hoành nói:

— Hiền-đệ cứ cản-thận quá như thế thì biết năm nào, tháng nào, ngày nào cho lập được đại-công, việc hiền-đệ không muốn đi thì thôi, đêm nay ta cứ phải đi.

Trương thuận cố can mãi không được, đêm ấy *Trương hoành* điểm lấy hơn năm mươi chiếc thuyền nhỏ, mỗi chiếc thuyền có năm ba quân-lính, tay cầm trường sang, lưng giắt dao lá trúc, rồi ra đầu lạch đàm tính mình mà kéo thuyền đi ra đường bờ, để cùng nhau đón cướp trại.

Bấy giờ vào hồi canh hai. *Quan-thắng* đang ngồi ở trong quân-trướng, thắp đèn xem sách, bỗng thấy thám-tử về phi báo rằng:

— Có bốn năm mươi chiếc thuyền con ở trong đầm bụi lau kéo ra, trong thuyền người nào cũng tay cầm giáo dài, chia nhau đi ra hai bên, không hiểu ý làm gì thế nào, vậy chúng tôi phải về đây phi báo.

Quan thắng nghe báo, tâm-tư cười nhạt, rồi ngành lại vào thì-trưởng đứng bên, sẽ ĩ ta. Dặn bảo mấy câu. *Trương hoành* dẫn mấy trăm quân lính-la từ trong bụi lau, rón rén mà đường chông gai, tiến thẳng đến trại *Quan-thắng*.

Trương-hoành trông vào trong quân-trướng, thấy đèn nến sáng rực, *Quan-thắng* đang ngồi xuất xem sách, lăm ngầm ngợi mừng thầm, tay cầm giáo dài, xăm xăm tiến thẳng vào trong quân-trướng.

Bỗng nghe có tiếng thanh-la, quân sĩ hai bên reo hò kéo ra, vang trời động đất, làm cho *Trương-hoành* phải giật mình bỏ chạy.

Được bình bốn mặt vây bọc đón đánh. *Trương hoành* chẳng còn nhận người không hề chạy thoát được một người nào, đều bị trói tất cả, giải đem vào trước quân-trướng.

Quan-thắng trông thấy, cười mà mắng rằng:

— Quân giặc cỏ kia, phỏng được mấy hơi mà dám trêu ta!

Quan-thắng liền nghành lại truyền bảo các quân sĩ rằng:

— Hãy đem *Trương hoành* bỏ vào tù-xa, còn du-đảng chúng nó tại sông đều đem giam cầm một chỗ, đợi khi ta bắt *Tống-giang* rồi, bấy giờ sẽ giải kinh một thể.

Lại nói chuyện ba anh em họ *Nguyễn* đang ở trong thủy-trại, chung nhau thương nghị, sai người đến nhờ *Tống giang* đóng để đợi nghe hiệu-lệnh. Bỗng thấy *Trương-thuận* chạy đến báo rằng:

— Tam-huynh tôi chỉ vì không nghe lời tôi can gián mà đi cướp trại *Quan-thắng*, đến nỗi bây giờ bị bắt, phải giam vào trong tù-xa.

Nguyễn-tiểu-thất nghe báo, kêu to lên rằng:

— Anh em chúng ta, sống chết có nhau, gặp khi hoạn nạn, tất phải cứu nhau mới được. Bác là em ruột anh ta, sao lại để anh ta đi một mình cho người ta bắt chẳng. Nếu bác không chịu đi cứu thì ba anh em chúng tôi đây tất thế nào cũng phải đi cứu mới xong.

Trương-thuận nói:

— Vì không được tướng lệnh của ông *Tống-công minh*, cho nên không dám khinh động.

Nguyễn tiểu thất nói:

— Nếu đợi cho được tướng-lệnh thì anh bác người ta đã xẻ em mất như ra rồi!

Nguyễn tiểu-nhị và *Nguyễn-tiểu-ngũ* đều nói:

— Phải đấy!

Trương-thuận can ba anh em họ *Nguyễn* không được, đành phải vâng từ eo. Hồi canh ba đêm hôm ấy, điểm lấy các vị đầu lĩnh ở trong thủy-trại, cả thảy hơn mười trăm chiếc thuyền, thẳng đường kéo sang trại *Quan-thắng*.

Thám tử bên *Quan-thắng* trông thấy chiến-thuyền ở trên mặt nước, đông như kiến cỏ, ghé vào bên bờ, vội vàng chạy, về phi báo cho chủ-soái là *Quan thắng* biết.

Quan-thắng cười mà bảo rằng:

— Quân này thật không kiến-thức chi cả! (Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 chân-kinh
Mặt đá kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

Mỏ Graphites Lao Kay, cần dùng 2 người coi Mécanicien thật giỏi. Ai muốn xin cứ lại đằng nhà giấy số 104 đường Borneal, Hải-phòng, mà hỏi.

BẢ CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi tên là Nguyễn-văn-Thuần ở làng Bình-cách huyện Đông-quan tỉnh Thái-bình, có mở đơn chạy gọi bằng bác tên là Nguyễn-văn-Hoạch ở làng Bình-cách huyện Đông-quan tỉnh Thái-bình mà là dựa dự-dang chơi-bời làm, nợ đã làm lòn, vậy mới nhiều tiền rồi. Nay tôi xin thưa với các ông, các bà biết rằng : từ nay trở đi đừng có ai cho nợ vay thì tôi xin chịu, không liên-lụy gì đến Nguyễn-văn Thuần và chư-tôn trước-thuần nữa.

Nguyễn-văn-Thuần Nguyễn-văn-Vinh
Làng Bình-cách, huyện Đông-quan tỉnh Thái-bình

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nong cho-tất, nên gửi hiệu NAM TÂN, 20 phố Sinh, số 54 phố Borneal, Haiphong bán giúp.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất

... bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urotermine

Giá 1$ 20 một hộp

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhậy lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả ; giá dụ ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy dau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẻ, để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nằn nằn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dầu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán tại nhà báo chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngày hội Đình-chiến. — Ngày hội Đình-chiến năm nay cử-hành tiếp trong chương-trình đã đăng báo trước, tối thứ ba có cuộc rước đèn thưởng như các tối thứ bảy ; ngày thứ tư có lễ diễm-binh và lễ cầu hồn là trọng thể hơn cả ; còn đến các trò chơi vật thì không có gì lạ đáng thuật lại. Buổi tối chỉ có khác một điều là ở nhà hát và các phố lớn đều thắp đèn điện ngũ sắc, trông vừa đẹp, lại vừa sáng, các thầy sánh-sát cũng đỡ tốn công đuổi những trẻ con ăn cắp đèn nến như các ngày hội lớn độ nọ.

Đã bắt được. — Trần-văn-Minh tức Tư, tức Tư Dậu hay Gậu, tức Ng-văn-Cối, 35 tuổi, vô nghề-nghiệp, vô gia-cư, bị trọng án về tội ăn cắp công khá quan trọng thì nay đã bắt được.

Hai chữ thiếu niên. — Gần đây có nhiều người nói luôn mồm hai chữ « thiếu-niên », tức nhất là đám các cụ mỗi khi đi hội-đồng về lại mắt dịp thở vắn than dài, hình như lỗi thiếu-niên là lỗi con đỏ còn non người trẻ dại, rồi ngược đãi tranh mất năm xôi miếng thịt của các cụ, hay chúng đã chiếm mất cuống tim cuống điều, dành mất thế bài kim-khánh để các cụ lủng những lồng công cạy cục mong ngong bắt lấu.

Xét ra không phải thế, vì rằng các cụ phàn-nàn lỗi thiếu-niên đây lại có cái ý khác-động ; nghĩa là ý các cụ muốn nói lỗi trẻ tuổi (jeunes gens — thanh niên) hay có tánh bạo-động ; chứ không phải lỗi thiếu-niên là bọn trẻ con còn thơ ngây như một đàn cừu mà các cụ muốn dắt đi đâu cũng được.

Vậy, thiếu-niên đây nghĩa là trẻ con ; mà thanh-niên ở những người đã trưởng-thành ; cũng như chữ nắm-quốc là nói quê cha đất tổ, khác với chữ qui-quốc là nước khác mà mình chịu on phải tôn trọng.

Thôi buổi bây giờ ở nước nào cũng thế, bọn trẻ-tuổi (thanh-niên) có tánh bạo-động, cho nên làm công việc thường hay nóng nẩy, khác hẳn với các cụ (lão-thành) có tánh trầm-trọng. Bởi vậy hai đàng thường xảy ra phản-kháng ý-kiến nhau, thì ta cần phải biết cách dung hợp lại là tự khắc được lương-hảo ngay. Lão-thành đừng cố chấp bất nhiều, trong xa ; thanh-niên đừng tự-phụ học rộng tài cao, chẳng qua việc gì cũng phải đào lý mới mong kết quả.

Chỉ có một đàng đáng sợ nhất là đàng « trẻ già qua, già chưa tới » thấy các cụ chê bọn thanh-niên bỏ đồng thì cũng a-dua chê liều ; hay bọn thanh-niên chê các cụ trầm-trọng hễ bại thì hợp cũng nói lời chê theo. Họ ba phải như thế xét ra có lợi cho lợi nhiều lắm, cho nên họ mới chịu hay bên nào ôm ao cho bên ấy.

Ấy, chỉ vì mồng tai nghe thấy những lời tị-hiềm cốn con đó ở các hội-đồng của người mình trong thành phố nên mới có mấy câu phàn lẽ phải chẳng như thế, mong rằng không đến nỗi vì, xin độc-giả chư-tôn biết cho.

Thực-nhân.

Khép cửa phòng thu. — Vừa rồi ở xóm nọ có đám to tiếng, hai người chả động cũng là tay khá cả, nghe đâu lại là văn-sĩ thi phải. Một hôm văn-sĩ A. lại chơi nhà văn-sĩ B trông thấy trên bàn có cái quạt máy bọc vải kín, nhân văn-sĩ B lại đi vắng, nên văn-sĩ A liền cầm bút viết vào tờ giấy câu truyện Kiều rằng : « Từ rày khép cửa phòng thu, chẳng in thì cũng như tu mới là. Đoạn văn-sĩ A. cài mảnh giấy vào cái quạt rồi về, để cũng là một cách nhã-nhặn của làng văn để cho biết là mình lại chơi mà không gặp, sau lẽ có ý tả cảnh cái quạt về mùa lạnh. Văn-sĩ B. đi về xem thấy 2 câu thơ thì bừng bừng nổi giận, cho là văn-sĩ A. xỏ mình, vì văn-sĩ B. mới gần vợ, bởi vậy tức khắc văn-sĩ B. đi xe lại nhà văn-sĩ A. rồi hai bên xưởng-họa một hồi lâu lắm, những người đang nghe cũng phải phát nghẹt.

Thế mới biết nghề chơi chữ khó thế đấy !

Yêu-hoa khách

Mất chó. — Phạm-v-Hoàng ở số nhà 15, phố Paul-Bert vừa mới mất trộm một con chó tây cân nhỏ thì đã làm đơn trình sở Cẩm.

Nạn ô-tô. — Cái nạn ô-tô xảy ra ngoài Đồ-sơn độ nọ thì sở cẩm vừa mới làm tờ trình để sang tòa án.

Hôi quá hai giờ trưa thứ ba trước ở phố Paul-Bert có một ông Tây đi xe mô-tô, không biết rằng say rượu hay quáng-gà, cứ thấy đi đâm xiên đâm xọc, mà xe thì mở máy thực nhanh, nên bị ngã vật xuống đường rất mạnh. Người ta thấy vậy vội vực dậy và mời thầy thuốc lại xem thương tổn thế nào rồi lập tức cho đưa vào nhà thương.

Đánh lẫn nhau. — Đỗ-v-Mỗi 27 tuổi, Vũ-thị-Diệp 30 tuổi, Ng-v-Lục 37 tuổi và Đoàn-thị-Cốn 32 tuổi bán hàng nước mắm ở An-dương đều có đơn thưa ở sở cẩm là để đánh lộn nhau.

Giải vào tòa án. — Phạm-v-Mỏ 37 tuổi, vô nghề nghiệp, nhà ở Lạo-viên bị thưa là ăn cắp một cái ví đựng 772 đồng ; Ng-v-Tần tức Bếp Tần 43 tuổi, bán hàng tạp-hóa ở số nhà 1, phố Lò-lợn bị thưa là bội tín cái giấy bạc một trăm của một người đàn bà lạ ; Trần-v-Quang tức Cương 31 tuổi, vô nghề nghiệp, vô gia-cư cản tội đi-đường và Ng-v-Ngân tức Thi 24 tuổi, cũng vô nghề-nghiệp, vô gia cư đều đã bắt giam để giải vào tòa án xét.

NAM-ĐỊNH

Hội chợ. — Trước đã định Hội-chợ mở có 4 ngày, lẻ chủ nhật 8 novembre đến ngày thứ tư 11 novembre.

Nay có nhiều người tỏ ý muốn xin gia thêm hạn ấy, vậy Hội-đồng đã định rằng Hội chợ sẽ họp cho đến hết ngày chủ nhật 15 novembre này mới đóng cửa.

Bà con ta trong các tỉnh lân-cận sẽ chưa đến xem Hội-chợ Nam định thì từ nay đến chủ nhật 15 novembre đến xem, vì cuộc tổ-chức năm nay có phần hơn năm ngoái nhiều.

SƠN-TÂY

Một người nhảy tây chết cỡ tự tử. — Ngày 7 vừa rồi, một người Âu tây tên là Lepoilevein Auguste, 27 tuổi, thuộc về binh tòa độ-địa thứ chín, thất cổ tự-tử ở trong trại lính ở chùa Thông. Nguyên người lính này phải phạt giam đã năm ngày, hôm ấy bèn lấy dây lưng thắt cổ treo vào cửa sổ mà tự-tử. Khi được tin người ta đổ vào, xem ra thì bỉnh như mới chết, liền mang vào nhà thương cứu chữa mãi, nhưng cũng không sao cứu được.

THÁI-BÌNH

Một làng mới. — Quan Tổng-sứ vừa mới chuẩn y lời của hội-đồng hàng tỉnh Thái-bình trình ngài ngày 20 octobre trước về việc mở một làng An-nam mới ở tỉnh lỵ Thái-bình, cột tên là làng Thái-bình.

Đã có người nhận. — Bản quán lại tiếp được bức thư của M. Ng-đ-Nguyên thừa-phái huyện Thụy-anh, Thái-bình nói rằng sau khi đã nhờ bạo dáng về việc một đứa con giai lên bốn tuổi, bị con Ng-thị-Sẹo chực mang bán, bắt được gỡ nuôi lại Luyện-nha, chờ người có con đến nhận sẽ giao giả, thì hôm mới đây đã có người lên là Bùi-c-Thy tức Trị người làng An-lý, huyện Vĩnh-lại, ngụ ở phố Đông-kiều số nhà 171 tỉnh Hải dương đến xin nhận đứa con ấy. Người ấy nói rằng thị Sẹo ấy chính là vú sữa mượn để nuôi đứa con ấy. Khi ông ngỏ lập tâm đem trốn đi. Quan huyện đã cho dẫn vợ chồng người ấy lên tòa án tỉnh cùng thị Sẹo đối chất thì thị Sẹo đã thú nhận cả. Hiện tòa đã cho người ấy nhận con mang về rồi.

Xem đấy, bà con ta có mượn vú nuôi con cũng phải lưu tâm để phòng mới được.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán nói giấy quán báo, chứa lại thế nào thì viết rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$ 20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quán khác.

Hễ ai không gửi tiền theo thì sở đã nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

VIỆC KINH-ĐÔ

Lên đồng kiểu mới. — Tại làng An-cựu về lối nghèo-dáng-xấy có một nhà đồng bóng khá lên đồng một kiểu lạ. Mỗi đến ngày rằm, mồng-một, hoặc ngày nào có lễ lạc cúng vái gì thì tại nơi nhà lý có bày cuộc chầu-văn lên đồng, mà mỗi khi lên đồng thì một người đàn chẳng khác gì cái cảnh tượng tối thứ bảy ở nhà xec (cercle) vậy.

Bởi mở sự lên đồng theo kiểu mới như cách lý mà nhân dân xứ này cho là một chuyện kỳ huyền đồn cùng khắp các nơi, đi đến đâu cũng nghe người ta nói đến chuyện lý, và mỗi khi nhà lý diễn trò thì người đến xem đông cứng cả sẵng khác một rạp hát vậy.

Một sự lên đồng xuống bóng đã là dị đoan rất không nên tin chuộng, vậy mà nay lại thêm một kiểu mới thì lại thêm chướng mắt lạ tai. Sự lý do bởi đâu mà ra thì tưởng tự nói bận vẻ lại muốn thêm thắt ra kiểu cách mới, trước còn thấy trong những lễ phẩm cũng có rượu vang bánh mỳ, các vị lên đồng có dùng đến xì-gà sâm banh thì đã lấy làm lạ rồi, đến nay lại thấy bày ra cuộc nhảy-đầm thì thiệt là quái dị.

Một sự ngạy hiểm trong rạp hát. — Vừa rồi tại một trường hát kia trong khi đang diễn kịch thì bỗng nghe trên tầng gác có tiếng kêu rắn-rắc rồi tiếp nghe đến tiếng người la ồm sòm, sau hỏi ra mới biết là những tấm ván ở trên tầng gác bị gãy vì người ngồi đông quá.

Qua đến bốn sau, lại nghe có sự lý nữa thế, mà may chưa hại đến mạng người nào, còn nên các chủ hát coi bộ chẳng lấy chi làm quan tâm, gẫy miếng nào thay miếng ấy, chư chẳng xem xét đến những tấm ván chưa gẫy cũng những cái đà, cái cột, coi có cái nào bị mục thối bị mọt ăn mà có thể thình-lình gẫy xuống hại đến người ngồi trên kế đứng dưới, mà nêu hại thì hại nhiều.

Về chuyện cấu tạo nhà cửa, người ta rất có tâm đối trá, lại không biết phép trọng học bởi trù thì cái sức nặng bao nhiêu sức cho bao nhiêu mà làm cho đúng cao vững, đợng tơi khi làm nhà thì chỉ cư nhằm những mà làm, nêu ai có lấy phép trọng học mà chất-vấn cũng làm chưng cơ là cái gì đang thêm đang bợt, thì cho là nêu nói xàm. Bởi vậy mà cơ làm cái nhà xây lên sắp lợp tới đó, mà nhất là những cái nhà làm theo kiểu mới tân thời, vì ngó thấy kiểu mới trang cao rộng sạch sẽ thì bắt chước mà làm, song sẽ biết người ta có lượng theo phép trọng học mà tính trước rồi mới về thành kiểu mẫu cách thức sau thì đã làm một cái nhà cao ba mươi tầng, rộng ba trăm thước cũng vẫn kiên cố.

Các rạp hát ở Huế, phần nhiều có trang gác bằng gỗ, tầng gác lý coi bộ mỏng yếu mà người ngồi thường đông, tưởng rằng sở cảnh-sát lấp cần xem xét việc lý và cả các tài liệu lương đống khác ở trong rạp hát kẻo mà tiết phong lạo đã tới e có khi nguy

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

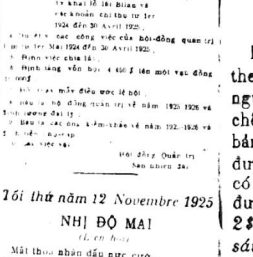
Lễ thành-phục. — Hồi 8 giờ sáng hôm 9 novembre tại công-đường quan Tổng-đốc có làm lễ thành-phục để tang đức Khải-định hoàng-đế. Trên thì các quan tỉnh, các quan phủ huyện, các viên chức các tòa các sở, các thuộc viên công các hàng hưu-quan tự cửa-phẩm đi trước, văn võ bá-quan, nhất lượt khăn trắng áo thụng đến tế-tựu đông đủ rồi làm lễ tứ bái. Lễ này là để chịu tang để chớ, chứ chính lễ thì đến mồng 1 tháng 10 ta, tức là thứ hai 16 Novembre mới thiệt là đại lễ, vậy khi lễ mới vận áo thụng trắng và khăn trắng làm lễ thành-phục.

Nhân có lệnh quan Toàn-quyền cấm sự vui mừng, cho nên lễ Đình-chiến cũng rất hết các sự chơi vui, chỉ duy có linh khô-xanh điểm-binh mà thôi.

Cả cuộc đá bóng thi với hội Radium ở Haiphong vào đá thì đều hoãn cả.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

HỘI SÁN NHIÊN-ĐÀI HỌP ĐẠI HỘI ĐỒNG THƯỜNG NIÊN

Tối thứ năm 12 Novembre 1925

NHỊ ĐỘ MAI

Tối thứ sáu 13 Novembre 1925

TRƯƠNG SINH

Tối thứ bảy 14 Novembre 1925

CHỮ TRINH ĐẶNG
GIA NGHĨN VÀNG

MỘT DỊP HIẾM CÓ

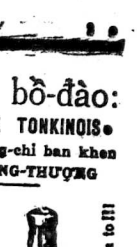
Giảm giá 20

Banh xe cao-su (sam, lốp) banh sắt, dịp, chuc, rayons, jantes aluminium, và các đồ phụ tùng để làm xe cao-su

Hàng thực tốt
giá thực rẻ

Quí-khách chiếu cố-xin mời đến hiệu DỤC-LONG, 90, phố Mã-Mây, Hanoi.

Rượu bổ-đào:
• TONIQUE TONKINOIS •
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-chơi cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Hội-đồng phụng thi chân phê rằng :

Chiếu nay đại dương phòng của MONTÉS qui-ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tặng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phê thị giữ như qui được, chứng chỉ-ông để là thành-giả.

Khâm-thử.

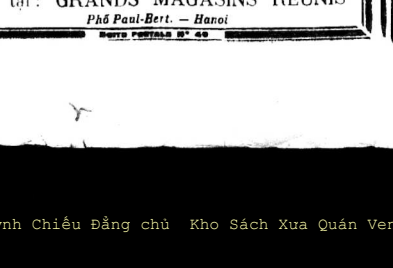
Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất đã được công-hiệu cho tỉnh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Trong-thành, 54
HANOI

Xem tiếp thơ ở trang thứ tư bài nữa.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chú-ý : hễ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Bán tại : GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Phố Paul-Bert. — Hanoi

CÔNG-TY THUỐC-LÁ AN-DÉ-RI
(Société des Tabacs Algériens)
THUỐC-LÁ CHÍNH HIỆU
« MONDIA »
mỗi bao 20 điếu, bao lịch-sự
CÓ GỬI ĐI CÁC TỈNH
Một trăm (100) gói thuốc cuốn rồi, 8$50 cả tiền cước gửi đi các nơi và tiền hòm
CÔNG-TY XUẤT-CẢNG VIỄN-ĐÔNG
(Compagnie d'Exportation d'Extrême-Orient)
C. E. D. E. O.
14, Phố hàng Vôi — HANOI
ĐỘC-QUYỀN ĐẠI-LÝ BÁN THUỐC-LÁ ẤY.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

QUẢNG NAM

Thời-tiết và thời-chứng. — Nay đã hầu hết tháng chín rồi, mà chưa có chút chi là mưa dầm gió bấc, ngày nào chỉ ngày ấy chỉ thấy nắng chang chang từ sáng đến chiều, đêm thì trăng sáng vằng vặc mà sương xuống dầm đìa, khuya đến lại lạnh lẽm! Hễ hôm nào đến khuya trời cũng trở lạnh nên khó mua quá, hiện nay lúa tháng ba đã gieo mạ mà chưa có nước cấy, những đám mạ lắm chỗ bị héo rũ cả. Nếu giời cứ làm như thế mãi không chịu mưa xuống cho thì vận lúa thì mùa tháng ba chắc sẽ bị thiệt hại nhiều.

Cũng vì thời tiết trái là như thế, nên người ta sinh ra cảm-mạo thời-chứng rất nhiều, trong khắp hạt chỗ đến đâu cũng thấy có người đau, lắm nhà cảm ba người càng đau một lượt đi ra đường gặp ai cũng thấy ngật ngưỡng và rên siu siu, có chỗ đau như thế mà dẫn chết, còn phần nhiều lây-lất rồi cũng qua.

Mấy hôm trước có ông thầy thuốc ở Hội-an đi khám bệnh từng nhà, vì có dịn sẽ cho người đến mỗi nhà tiêm thuốc cho người bệnh.

Năm nay đến tháng này mà mưa rả rích, nóng mà lạnh thấu bạch được như thế này, phong-dụ, là thấy trời coi bộ lạ lắm, không biết lụt to gì, để lát nữa mưa, nào ngờ tối nắng dương nắng tốt, khổ cho tháng chín mà lại hạn. Không biết còn trắng đến bao giờ nữa, thế mới hay việc trời khó tính, muốn thuận lại thuận, muốn trái lại trái, không liệu lường được vậy.

Chết rã: Thôn-Thanh... — Trưa hôm 5 Novembre có một xe ô-tô của quan Thượng-chỉ đi kiểm thuế ở Hội-an về, chạy qua cầu cho Mến bông có gánh một người đàn bà vô ý đất, lỏm mắt, lại lúc ấy chạy, chẳng ngay lập tức; trông thấy rất thảm thiết lắm ghê. Mà đàn-bà ấy mới ở gần đường, có đứa con nhỏ ra đường cũng chơi... xe chạy đến, người người nhìn hàng trông thấy la lếo, ngay sau có cô người bồng đứa bé thành đi... mụ ấy ở nhà ngoài lo bỏ... ngay ra, thấy con trẻ rải rác ở giữa đường xế bèn cứ ngồi lại chạy ra... xe chạy đến khi lui đến rồi... người ta thấy... khiến... quan sát... xe... chồng... Chết rồi... 2606

Trong nhà trong cửa
ai ai
cũng phải có sẵng
THUỐC HƯƠNG
PASTILLES
VALDA
Thuốc hay ho có tiếng từ bấy lâu nay
TRỊ ĐEM THEO TRONG MÌNH
THUỐC HƯƠNG
PASTILLES
VALDA
- VALDA -

PIPPERMINT CET

Sớm chậm một ngày rồi cũng...

Pilules Pink làm cho chóng... phục sức, vì Pilules Pink làm... được hết bao là tốt khỏe thông.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những dịp bỏ... nắng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giúp.

Mắc bệnh giúp thường sốt lạnh, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giúp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

UỐNG RƯỢU CHAMPAGNE
PHẢI UỐNG THỨ
Pommery & Greno
mới là sành-rượu và lịch-sự
Bán tại C.J.C.A. Haiphong cùng các chi điểm các tỉnh

LE GARAGE BOBILLOT
VIENT DE RECEVOIR
Sa superbe 10 ev SUÈRE 5 places
Compteur-Montre Amortisseurs aux 4 roues. Pneus 775×145
PRIX : **26.500** francs
Sa mignonne 8/10 ev ARIÈS
Ses Super-Culasses pour Citroën 5 ev et 10 ev
(Essais gratuit sans engagement)
7, Boulevard Bobillot — HANOI

C. J. BONNET
là hiệu to lụa tốt hơn cả

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER
Nước hoa Floramy..... 0$95
Nước hoa Pompéia..... 0.95
Nước gội đầu Pompéia.. 0.65
GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY
Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE
Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người thanh bùng, huyết kém, chết là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước một bữa cơm chính uống mấy đợt.

Giá tiền 0$90

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kê-nghiệp
Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước* . . . . Giá: 1$25
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt* . . . . Giá: 1.25
Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh giúp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.
DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (ta thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá: 1$30
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị hạch hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . .* Giá: 1$25

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay.

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI
Hàng rét mới sang — Cai mới rất khéo
Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Bệnh đi rẻo, xưng da dầy, đau dọc dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :
Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.
Giá mỗi chai : 1$10
Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rao phổi làm cho hay ho vật uống thuốc nay rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là:
Thuốc nước bổ huyết
MAU BỔ 1$40

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)